

СОЦІОКУЛЬТУРНА СКЛАДОВА НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Ольга Павленко

Національний технічний університет України «КПІ»

В наш час зростання інтересу до міжнародної співпраці та зміна пріоритетів розвитку сучасної освіти вимагає нових поглядів на підготовку майбутніх фахівців до іншомовного спілкування. Необхідність існування в полікультурному просторі вимагає ефективного використання соціокультурних та лінгвокраїнознавчих знань.

Процес формування соціокультурної компетенції охоплює широке коло питань, серед яких актуальною залишається проблема підготовки студентів немовних спеціальностей до англomовної взаємодії. На думку Гришкової Р.О підготовка майбутніх фахівців і спеціальностей у ВНЗ в соціокультурному контексті з одного боку, передбачає формування у суб'єктів учіння толерантності до інших людей, розуміння їхніх традицій, звичок, особливостей ведення бізнесу, національних цінностей тощо. З іншого боку, такі знання сприяють формуванню у студентів стійкого позитивного ставлення до іншомовної культури та вивчення іноземної мови. Водночас вивчення чужої мови і культури сприяє формуванню національної самосвідомості студента [1, с. 10].

За визначенням В.В.Сафонової, соціокультурна компетенція складається з трьох блоків знань:

- лінгвокраїнознавства: знання лексичних одиниць з їх національною семантикою та вміння застосовувати їх у ситуаціях міжкультурного спілкування;
- соціально-психологічних знань: володіння соціокультурно зумовленими сценаріями, національно-специфічними моделями поведінки з використанням комунікативної техніки, прийнятої в даній культурі;
- культурологічних знань: знань соціокультурного, історико-культурного, етнокультурного фону та вміння їх використовувати для взаєморозуміння з носіями даної культури [2, с. 48].

Слід зазначити, що сформованість соціокультурної компетенції під час англomовної взаємодії не обмежується лише знаннями: для практичного використання отриманих знань необхідно формувати у студентів навички комунікативної поведінки у відповідних ситуаціях академічного, професійного та повсякденного спілкування. Стандарти комунікативної поведінки незалежно від ситуації спілкування передбачають міжособистісну комунікацію в межах соціального життя комунікантів, метою якої, зазвичай, є поширення інформації. Причому, у процесі іншомовної взаємодії, в нашому випадку, англomовної, створюються спеціальні сфери соціокультурної взаємодії, які є складовими

соціокультурної компетенції комуніканта. Так, сфера професійної взаємодії включає в себе як загальні засади поняття соціокультурної взаємодії, так і ті, що є характерними тільки для цієї сфери спілкування (бізнес етика, комунікативні техніки та стратегії впливу, фонові зв'язки з професійних питань тощо), що і буде відрізняти сфери соціокультурної взаємодії.

Ми розглядаємо *англомовну професійно орієнтовану взаємодію* як цілісну взаємопов'язану систему компонентів, яка є особливою формою міжособистісної комунікації і має на меті обмін інформацією у діловій, виробничій, професійній, науковій та інших сферах людської діяльності. Причому, це поняття включає в себе такі види взаємодії як усна (діалогічна та монологічна) та письмова, а також охоплює всі види професійної діяльності. Очевидним є те, що, навчання англомовній професійно орієнтованій взаємодії є неможливим без формування у студентів навичок професійно орієнтованої соціокультурної взаємодії.

Серед розмаїття сучасних методик навчання, на нашу думку, найефективнішою є проектна технологія навчання. Проектна технологія навчає соціальній взаємодії (як в межах окремого навчального проекту, так і в межах реальної професійної взаємодії). Навчання англомовної професійної взаємодії за методом проектів ефективно забезпечує змістову наповненість взаємодії в рамках професійної тематики, відповідність єдиній комунікативній цілі, правильну оформленість з мовної точки зору та динамічність.

Цінністю проектною технології є те, що вона, через діяльнісний підхід, допомагає особистості у становленні її як активного соціокультурного діяча; виступає інтегруючим фактором (поєднуючи особистий досвід діяльності, професійні знання, досвід спілкування і т.д.) на шляху входження майбутнього фахівця до загального соціокультурного середовища.

Таким чином, можемо зробити висновок, що складові англомовної професійно орієнтованої взаємодії тісно корелюються з соціокультурною взаємодією. Крім того, формування соціокультурної компетенції в рамках навчання за проектною технологією забезпечує високий рівень автономії студентів, дозволяє оптимізувати процес навчання та сформувати позитивне ставлення до іншої культури.

Література:

1. Гришкова Р.О. Формування іншомовної соціокультурної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей : Монографія. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – 424 с.
2. Сафонова В.В. Социокультурный подход к обучению иностранному языку как специальности : Дисс. ... д-ра пед.наук. – М., 1992. – 528 с.